

Kedves Lakosok!

A tavalyi évhez hasonlóan falunappal kötjük össze hagyományos szüreti felvonulásunkat **2014. szeptember 27-én, szombaton!** A kora délután kezdődő felvonuláson a szokásos hangulatban, élő zenével, tánccal járja be az ünnepi menet a falu összes utcáját, hogy elérje végállomását, az ÁMK udvarát. A rendezvényhelyszínen ismert előadók, helyi és környékbeli művészeti csoportok szórakoztatják a közönséget, valamint számos kísérőrendezvény is színesíti a napot. A legkisebbeket

népi játékokkal, ugrálóvárral várjuk, közösen felvágjuk a Falu Pitétjét, valamint egy „Mobil gyümölcslé-gyártó üzem” helyben készült, 100%-os natúr almalé feldolgozásával és kóstolóval kedveskedik a vendégeknek. Ezen felül újra megrendezzük az ízkavaró főzőversenyt, ahol a legjobb pörkölt mellett immár a legízletesebb sármelléki savanyúságot is keressük.

A nap zárásaként szüreti bállal és éjszakai sztárfellépővel várunk minden mulatni vágyót.

Tehát ne feledjék: **SZEPTEMBER 27. SZÜRETI FELVONULÁS és FALUNAP!**

(A részletes programot a Kereplő szeptemberi számában olvashatják majd!)

Sármelléki ízek kavalkádja

II. Pörkölt Főzőverseny különleges savanyúkkal

Várjuk olyan csapatok, családok, civil szervezetek,
baráti társaságok jelentkezését, akik a
Sármelléki falunap és szüreti mulatság
rendezvény sorozat keretén belül megrendezésre kerülő
főzőversenyen szeretnének részt venni.

Időpont: 2014. szeptember 27. szombat

Helyszín: Iskola udvara

A versenyen kizárólag pörkölt készíthető, a savanyú alapanyagaszabadság
választható. Nevezési díj nincs. A szükséges alapanyagokról, kellékekről a
csapatoknak kell gondoskodni.

Jelentkezni lehet:

- Idősek Otthona konyháján
Tamás Péterné Ildikónál 20/347-3601
- vagy Sármellék Önkormányzatán
Tamás Noéminél 355-001

Jelentkezési határidő:

2014. szeptember 19. (péntek)

Szent István ünnepén

Államalapítónkat, Szent István királyt
ünnepelték Művelődési Központunk
udvarán, ahol a falu kemencéiben
megsütötték az új kenyeret.

Az immár negyedik alkalommal meg-
rendezett kenyéradással egybekötött
ünnepségen, *Bóka Tibor* plébános Ist-
ván király egy kevésbé ismert olda-
láról, mint apáról beszélt a megje-
lenteknek. Idézett fiának, Imrének
írt intelmeiből, amelyből kiemelte az
egymás iránt tanúsított tisztelet fon-
tosságát.

A mise zárásaként megáldották a fris-
sen sült új kenyeret, majd termé-
szetesen fogyasztottak is a nőklub
tagjai által készített finomságból.

Szomszédolás

Nőklubunk augusztus 17-én vendégül
látta a szomszédos Alsópáhok hölgy
szervezetét, akik mintegy 20 fős kül-
döttséggel érkeztek településünkre.

A sármelléki asszonyok az ÁMK ud-
varán fogadták a páhokiakat, és az
alkalom kapcsán felfűtötték a falu ke-
mencéit is.

A sütés alatt például a korábban
előkészített rétesek készültek el, vala-
mint élőzenével, énekléssel töltötték
el a délutánt a nőklubok tagjai.

Sármellék FC 2014/2015 őszi sorsolása

(a mérkőzések előtt 2 órával Tartalék csapatunk játszik)

2014.08.17	17:30	SÁRMELLÉK FC - KÁVÁS KSE	
2014.08.24	17:30	SÁRMELLÉK FC - BABOSDÖBRÉTE SE	
2014.08.31	17:30	SÁRMELLÉK FC - BECSVÖLGYE SE	
2014.09.06	16:00	SÁRMELLÉK FC - CSATÁR SK	
2014.09.14	16:00	SÁRMELLÉK FC - ZALACSÉBI SE	
2014.09.21	15:30	SÁRMELLÉK FC - VÉGH FARM PAKOD KSE	
2014.09.28	15:30	SÁRMELLÉK FC - SZIVÁRVÁNY BÚTOR HAHÓT	<i>helyszín: Alsópáhok</i>
2014.10.05	15:00	ZALAHÁSHÁGY - SÁRMELLÉK FC	
2014.10.12	14:30	SÁRMELLÉK FC - GÉPALK SALOMVÁR SE	<i>helyszín: Alsópáhok</i>
2014.10.19	14:00	PÖLÖSKE SE - SÁRMELLÉK FC	
2014.10.26	14:00	SÁRMELLÉK FC - NAGYLENGYELI SE	<i>helyszín: Alsópáhok</i>

Hogyan világít a szentjánosbogár?

Csizmadia Tamás

Meleg nyári estéken egy kellemes séta alkalmával kellő sötétségben a fűben, vagy csak úgy a levegőben gyakran láthatunk elroppenni apró, zölden derengő fénypontokat. A szentjánosbogarak közismerten a legérdekesebb élőlények közé tartoznak, mivel fénytünemény keltésére képesek állatok.

A fényjelzés igen elterjedt az élővilágban: baktériumoknál, algáknál, gombáknál, moháknál, mélytengeri medúzáknál, rákoknál, rovaroknál valamint halaknál figyelhető meg. Ez a jelenség a biolumineszcencia, vagyis az élő szervezetek által történő fénykibocsátás, melynek vélhetően a fajtársak megtalálásában, ezáltal a szaporodás elősegítésében, illetve a kommunikációban lehet leginkább szerepe, bár funkciója nem minden esetben egyértelmű. A folyamat során kémiai energia közvetlenül fényenergiává alakul át, amely csupán minimális hőfejlődéssel jár. Éppen ezért a jelenséget hidegfénynek is nevezik. Biolumineszcencia alkalmával fény és szén-dioxid szabadul fel, oxigén és energia (adenozin-trifoszfát – ATP) felhasználásával. Az egyik legismertebb fényjelenséget mutató élőlény a nagy szentjánosbogár, tudományos nevén *Lampyris noctiluca*, mára már igencsak megfogyatkozott hazánkban a nagymértékű fényszennyezés miatt.

A nagy szentjánosbogár rendszertani helyét tekintve a *Lampyridae* (szentjánosbogárfélék) családjának tagja, melynek a világon mintegy 2000 faja ismert, közülük hazánkban három is megtalálható: a kis szentjánosbogár (*Lampyris splendidula*), a törpe szentjánosbogár (*Phosphaenus hemipterus*), és a nagy szentjánosbogár. Utóbbi erdők szegélyén, parkokban, réteken, mezőkön, erdőssztyepeken él, kedveli a különösen sötét, nedves, csalanós élőhelyeket.

A hímek júniustól szeptemberig, meleg nyári estéken repülnek, a nőstények pedig a növényzetre másznak (mert repülni nem tudnak), és fénypontocskáik ütemes villogtatásával csalogatják magukhoz partnereiket. Amint a potenciális párzótársak megjelennek, a nőstények potrohukat felemelik, hogy fénykibocsátásuk még erőteljesebb legyen. Kísérletekkel megmutatható, hogy a hímek számára vonzó inger a kibocsátott fény ereje. Azonban az óriási mértékben megnövekedett mesterséges fények használata miatt a hímek nem vagy csak nagyon nehezen találják meg párjukat, éppen ezért ritkultak meg olyannyira hazánkban ezek a csodálatos állatok.

A szentjánosbogaraknak az élővilágban igencsak különlegesnek számító világítószervük van, amely a hatodik és a hetedik potrohszelvényben foglal helyet. Potrohuk alsó részén két fénypont és két fénylapocská található, ez azonban csak az erősebb fénykibocsátású nőstény állatokra igaz, hímeknél a fénylapocskák hiányoznak. Ezek a világító foltok, lapocskák, csíkok mindig az állat hasi (ventrális) oldalán figyelhetők meg. A világító szervek az állat zsírtestsejtjeiből (trofociták) módosultak, bennük fénysejteket (fotociták) találunk, melyek elkülönítése a környező szövetektől igencsak nehéz feladatnak bi-

zonyul. Ezek a módosult sejtek csíkokat, csomókat alkotnak, és közvetlenül az átlátszó epidermisz alatt találhatjuk meg őket. A fénysejtek egy fényszóró rétegben helyezkednek el, mely felerősíti az általuk kibocsátott fényt. Ezekben a rétegekben olyan módosult zsírtestsejtek veszik körül a fénysejteket, amelyekben igen nagy mennyiségű húgysav és guanin kristály van: ezek töltik be a fényszórók szerepét. A fénysejtek pedig egy speciális vegyületet tartalmaznak, amit luciferinnek hívunk. Emellett ezen sejtek nagy mennyiségben tartalmaznak egy fehérjét, amely a luciferin egy specifikus enzime: ezt luciferáznak nevezzük. A kettő, vagyis a luciferin és a luciferáz együttműködése hozza létre a fényjelenséget.

A kisugárzott fényenergiának mintegy 98%-a fény, csupán 2%-a alakul hőenergiává! Ezért a tulajdonságáért nevezik „hideg fénynek”, melynek hullámhossza 518,0 nm (nanométer) és 656,0 nm között van, így színe a sárgászöldtől a narancsvörösre terjedhet. A nálunk előforduló három faj sárgászöld fényt bocsát ki, legtöbbjük azonban a trópusokon él, azok fénye leginkább narancsvörös.

A luciferint a bibliai Luciferről (fényt hozó) nevezte el Raphael Dubois francia fiziológus, akinek elsőként sikerült a XIX. század végén kimutatnia ezt a vegyületet. Minden vegyi fénykeltés oxidáció következménye: a luciferin oxigénnel reagálva oxiluciferinné alakulva kelt fénykibocsátást. Ehhez a reakciólépéshez szükséges enzim (luciferáz) jelenléte is, amely ezt az oxidációs lépést elindítja, elősegítve ezáltal a fénykeltést. Az alapjelenség gerjesztést követő energiavesztés, az alapállapotba visszatérő molekulák fénykibocsátás útján adják le többletenergijukat. A fényjelzés idegnyalábok által szabályozott. Amint az idegnyalábokból ingerület (információ) vezetődik a potrohba, az megnyitja az utat a luciferin oxidációja előtt. Ezt a kapcsolási rendszert nemrégiben fedezte fel egy amerikai kutatócsoport: vizsgálataik kimutatták, hogy a kapcsoló szerepét a nitrogén-monoxid [NO] játssza, amelyet az állat lámpásainak hátulsó (posterior) felében található légcső végénél sorakozó sejtekben termel.

Nyugalmi állapotban a fénysejtek mitokondriumai elfogyasztják a légcsővecskéken érkező oxigént, így az nem jut el a luciferin/luciferáz rendszerhez, tehát nem jön létre fénykibocsátás. Egy oxipamin nevű anyag hatására azonban nitrogén-monoxid keletkezik, a fénysejtekhez jutva pedig elvonja azok mitokondriumai elől az oxigént. A bekapcsolást követően pedig az ottani idegvégződések acetilkolint juttatnak a fénysejtekbe, melynek során azokban luciferin szabadul fel egyéb vegyületek gátlása alól. A luciferáz enzim segítségével pedig reakcióba lép a légköri oxigénnel, amelyet légcsövek szállítanak a fénysejtekhez, így azok világítani kezdenek.

Járjunk tehát nyitott szemmel az esti séták alkalmával és jusson eszünkbe, hogy milyen sokszínű és csodálatos az élővilág, mely iránt legyünk a lehető legnagyobb tisztelettel és megbecsüléssel.

Ani Pedikűr

ESZTÉTIKAI PEDIKŰR

- bőrkeményedés eltávolítása
- körmök formázása, tisztítása

GYÓGYPEDIKŰR

- problémás lábak kezelése
(túlzott szarusodás, tyúkszem, benőtt köröm stb.)

ÚJ!

- TARTÓS LAKKOZÁS (gélakk)
- JAPÁN MANIKŰR (méhviasszos körömerősítés)
- PARAFFINOS KEZELÉS
(Az igénybevett, száraz bőr ápolására
- kézen és lábon egyaránt)

NÉMETH LÁSZLÓNÉ

Sármellék Szitaközi utca 11.

TEL: 06-20/211-4648

Kedves Vásárlóink!

Az Éva virág, papír – írószer boltban
augusztus 4-től szeptember 5-ig

20%

kedvezményt adunk minden iskolakezdéshez
szükségesspapír-írószer termékekre.

Beiskolázási utalványokat elfogadunk.

ÚJ Monster High és Barcelonás termékek
kaphatók és megrendelhetők.

Nyitva tartás:

Hétfő- Péntek: 14:00-17:00

Szombat: 08:00-12:00

Külön kérésre, telefonos egyeztetés
alapján nyitva tartási időn kívül
is állunk vásárlóink rendelkezésére.

Bélyegző készítés rövid határidővel!!!!

Cím: 8391 Sármellék, Dózsa Gy. u. 321.

Tel.: 06-30/870-4613 ■ 06-83/355-100

Kemendy Géza:

HARCTÉRI EMLÉKEIM, 1942-1943

**A magyar királyi 17. honvéd
gyalogezred II. zászlóalja a Donnál**

című kötete rengeteg sármelléki vonat-
kozással megvásárolható az Általános
Művelődési Központ S(H)IP Irodájában.

Ragadja meg az alkalmat, és
gyarapítsa gyűjteményét ezzel
az értékes művel!

KEREPLŐ

Felelős kiadó:

Sármellék Község Önkormányzata
www.sarmellek.hu

Szerkesztőség:

ÁMK Sármellék, Felszabadulás u. 1-2.
Szerkesztő: Szabó Csaba
Telefon: 83/355-011, Fax.: 83/355-011
E-mail: szabocsaba86@gmail.com

Tördelés, nyomtatás:

RENZOL Dekor Reklámstúdió
8785 Zalaszentgrót, Megyei út 2.
Telefon: +36 30 2268 273
E-mail: info@renzoldekor.hu • www.renzoldekor.hu

